

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.411/2017/4.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Vass Irén ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Balázs Mihály ügyvéd

A per tárgya: azonnali hatályú munkavállalói felmondás
jogellenességének jogkövetkezményei

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.500/2016/5.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
7.M.1153/2013/28.

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.500/2016/5. számú ítéletének a felperest az alperes viszontkeresetében marasztaló rendelkezését a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.1153/2013/28. számú ítélete e körben hozott rendelkezésére, valamint a perköltség és illetékviselésre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően hatályon kívül helyezi, és a viszontkereset elbírálására új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja az elsőfokú bíróságot.

A jogerős ítéletet egyebekben nem érinti.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 30.000 (harmincezer) forint és 8.100 forint áfa együttes első- és másodfokú részperköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 32.100 (harminckettőezer-egyszáz) forint kereseti és 42.800 (negyvenkettőezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási részilletéket.

A hatályon kívül helyezett rendelkezések vonatkozásában a felülvizsgálati eljárás illetékét 40.300 (negyvenezer-háromszáz) forintban, a felperes felülvizsgálati eljárási költségét 10.000 (tízezer) forintban és 2.700 (kettőezer-hétszáz) forint áfa összegben állapítja meg.

A részítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2007. szeptember 10-étől állt alkalmazásban tehergépkocsi vezető, kamionsofőr munkakörben az alperesnél. A munkaköri leírása szerint köteles volt az árut darabszám, súly szerint átvenni, a lerakodásnál, felrakodásnál folyamatosan jelen lenni, az árut megőrizni, rendeltetési helyére szállítani, a felrakodáskor, lerakodáskor tapasztalt rendellenességet azonnal jelenteni.
- [2] A felperes 2012. szeptember 7-én a H. Zrt. telephelyén 300 karton, bruttó 6180 kg súlyú, az E. Kft. T. úti telephelyén 177, illetve 567 karton, 15.326,4 kg bruttó súlyú libazsirt vett fel. A f. célállomáson az átvevő 1044 karton helyett 1004 karton átvételét igazolta, melynek bruttó súlyaként 20.880 kg-ot tüntetett fel. A szállítólevélen nettó súlyként 20.880 kg szerepelt, a karton darabszámot ezen is javították 1.044-ről 1.004-re.
- [3] Az alperes által teljesített fuvar megrendelője, a R.F. Kft. nem kapta meg az áru teljes ellenértékét, a hiányzó 402.906 forintot az alperesre terhelte. Az áruban keletkezett kárt az alperes biztosítója nem fizette meg arra hivatkozással, hogy az alperes nem tette meg a kár elhárítása érdekében szükséges teendőket.
- [4] Az alperes 2013. szeptember 20-án felajánlotta a felperesnek, hogy a bekövetkezett 400.000 forint kárt egymás között fele-fele arányban osszák meg, a felperes a részét négy egyenlő részletben fizesse ki. Első alkalommal 50.000 forintot a felperes járandóságából levont.
- [5] A felperes 2013. szeptember 30-án azonnali hatályú felmondással megszüntette az alperesnél fennállt munkaviszonyát.

A felperes kereseti kérelme és az alperes védekezése és viszontkeresete

- [6] A felperes keresete az azonnali hatályú felmondás jogszerűségének

megállapítására, ennek jogkövetkezményeként felmondási időre járó átlagkeresete, végkielégítés megfizetésére irányult, továbbá kérte a jogtalanul levont 50.000 forint megtérítését és a ki nem vett szabadsága pénzbeli megváltását.

- [7] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Viszontkeresetében az azonnali hatályú felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként távolléti díj, továbbá kártérítés jogcímén 402.906 forint és kamatai megfizetésére kérte felperes kötelezését.
- [8] A kártérítési igény körében előadta, hogy a felperes munkaköri leírása tartalmazta, hogy az átvétel során köteles az árut darabszám, vagy súly szerint átvenni, a lerakodásnál, felrakodásnál jelen lenni, az árut megőrizni, a rendeltetési helyére szállítani, a rendellenességet azonnal jelezni. A felperes kárt okozott, hiszen 2012. szeptember 10-én M-n 1.044 karton árut rakodott fel, F-ban, a lerakodás helyén abból 40 karton hiányzott, melynek értéke 402.906 forint volt, mely összeget az alperesnek kellett megfizetnie a megrendelőnek. A felperes az árut darabszámmra, és nem súlyra vette át, ezt igazolta az aláírásával.
- [9] A felperes a kártérítési igénnyel kapcsolatos ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy M-t követően csak a szállítási címen állt meg, lehetőség sem volt arra, hogy a kamionból az áru bármely módon eltűnjön. Hivatkozása szerint az áruhiány adminisztratív tévedés, amelyet az alperes jogalap nélkül hárít rá. A munkáltatónak kötelessége lett volna tisztázni a tévedést saját hatáskörében.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.1153/2013/28. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára felmondási időre járó bér, végkielégítés, szabadságmegváltás megfizetésére, a jogtalanul levont munkabér megtérítésére. Marasztalta az alperest kamatokban is. Az alperes viszontkereseti kérelmeit elutasította. Marasztalta az alperest a felperes perköltségében és a kereseti, illetve viszontkereseti illetékekben.
- [11] Az elsőfokú bíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. § (1) bekezdés a) pontja alapján a felperes azonnali hatályú felmondását jogszerűnek ítélte, és ennek jogkövetkezményeiben marasztalta az alperest.
- [12] A kártérítés körében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes nem vitatta, miszerint az áru átvételéért, darabszáma hiánytalan átadásáért az Mt. 180. §-ában írt megőrzési felelősség alapján felel. Utalva azonban az Mt. 179. §-ában írtakra, mégsem találta az alperes kárigényét alaposnak.
- [13] Megállapította, hogy az átvételi iratok és C-k, valamint a lerakón készült f. feljegyzések alapján rögzíthető, hogy az E. Kft-nél az alperes 15.326,4 kg bruttó súlyú árut vett át, a H. Kft-nél pedig 6.180 kg-ot, amely összesen bruttó 21.506 kg. A f. lerakón két egymással ellentmondó tartalmú okirat született. Az egyik szerint az átvett áru nettó súlya 20.880 kg, a másik iraton pedig mindez

bruttó súlyként szerepel. Ebből következően nem volt megállapítható, hogy áruhiány lenne, illetve hogy a felperes az átvétel vagy átadás körében szándékos károkozó, avagy súlyosan gondatlan magatartást tanúsított.

- [14] Az Mt. 51. § (1) bekezdés és az Mt. 179. § (4) bekezdés alapján az alperest terhelte annak kötelezettsége, hogy az iratokkal hazatérő felperestől átvett dokumentumokat a hiány feltehető okának kiderítése miatt átvizsgálja, és a megrendelő figyelmét felhívja az ellentmondásra. Az a körülmény, hogy a munkáltatónak várhatóan komoly erőfeszítést vagy hosszadalmas utánajárást okozott volna az ügy felderítése, és ezzel a kárigény elhárítása, nem jelenti azt, hogy ennek következményét a munkavállaló tartozik viselni. A kárfelelősség feltétele, hogy a munkáltató oldalán kár keletkezzen, ez azonban az adott esetben nem volt megállapítható, amely az adminisztratív tévedés ellenőrzésének elmulasztásából hárult az alperesre, és ez a felperesnek nem volt felróható.
- [15] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék 8.Mf.21.500/2016/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a viszontkeresetet elutasító részében a perköltség és illetékviselésre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és a felperest kötelezte az alperes javára 402.906 forint és kamatai megfizetésére. Marasztalta az alperest a felperes javára együttes első- és másodfokú perköltség, valamint az állam javára együttes első- és fellebbezési illeték megfizetésére megállapítva, hogy a meghaladó első- és másodfokú illetéket az állam viseli.
- [16] A másodfokú bíróság a kártérítésre vonatkozó viszontkereseti igényt az Mt. 180. § alapján találta megalapozottnak. A periratok szerint a felperes 1.044 karton libazsirt vett át 2012. szeptember 7-én a m. felrakóhelyeken, ugyanakkor az átvevő csak 1.004 karton megérkezését igazolta. A felperes által elismervény alapján, elszámolási kötelezettséggel átvett áruban hiány keletkezett, és emiatt nem kapta meg a R.F. Kft. megrendelő a teljes ellenértéket, a hiányt pedig az alperesnek kellett megfizetnie.
- [17] Az elsőfokú bíróság megalapozatlanul tért át a megőrzési felelősségről a vétkességen alapuló kártérítési felelősséget szabályozó Mt. 179. §-ára. A bizonyítási teherre sem megfelelően oktatta ki a feleket, ennek azonban azért nincs jelentősége, mert az Mt. 180. § (2) bekezdés alapján a munkavállaló megőrzési felelősség alóli mentesülésére csak akkor van lehetőség, ha bizonyítja, hogy a hiányt a részéről elháríthatatlan ok idézte elő. Nincs helye a munkavállaló részéről az elháríthatatlan okra történő hivatkozásnak, ha a kár bekövetkezéséhez vétkes kötelezettségszegése vezetett, mely a per adataiból megállapítható volt.
- [18] A felperes munkaköri leírása meghatározta azon kötelezettségét, hogy a felrakást-lerakást irányítsa, ellenőrizze, akadályoztatását a fuvarlevélen feltüntesse, az átvett mennyiségben szolgáltatassa ki az árut, és a rendellenességről a munkáltatót haladéktalanul

értesítse. A perbeli áruszállításra vonatkozó megbízásból kitűnően a R.F. Kft. kifejezetten kikötötte, hogy a fel- és lerakodáskor karton darabszámlálást kér. Ezt a kötelezettségét már a felrakóhelyen sem teljesítette a felperes. A fuvarlevélen nem jelezte, hogy a lerakóhelyen kifogásolta a feltüntetett darabszámot és újrászámálást kért. A tanúvallomás szerint raklaponként kellett számításba venni a kartonokat, a felperes pedig nyilatkozott arról, hogy kb. két raklapnyi áru hiányzott, vagyis tisztában volt azzal, hogy az áru mennyiségét milyen módon kell ellenőriznie.

- [19] A felperes kötelessége lett volna, hogy a helyszínen intézkedjen, azonnal tisztázza a helyzetet, illetve azt a fuvarokmányon a munkáltatónál jelezze. Ezt nem tette meg, ezért a munkáltatót ért teljes kárért felelősséggel tartozik.

A felperes felülvizsgálati kérelme és az alperes ellenkérelme

- [20] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet viszontkeresetről hozott rendelkezése hatályon kívül helyezésével ebben a körben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Jogszabálysértésként az Mt. 180. § (1), (2) és (5) bekezdésére, a Polgári perrendtartástól szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 3. § (2) bekezdése, 206. § (1) és (3) bekezdése megsértésére hivatkozott.
- [21] A törvényszék figyelmen kívül hagyta az Mt. 180. § (5) bekezdésében foglalt bizonyítási teher szabályait. Az alperes ugyanis csak egy számlát csatolt, amelyet saját döntése alapján kifizetett, de annak jogalapját nem vizsgálta, mert azt a felperessel kívánta megtéríttetni. Ugyanakkor az áru átvételével kapcsolatos probléma nem takar valós hiányt, mert az okiratok adminisztratív elírást tartalmaznak a darabszámról, ugyanis az áru nettó súlyánál semmilyen eltérést nem észlelt az átvevő. Amennyiben a szállítási dokumentum, jegyzék, vagy elismervény pontatlan vagy hiányos, úgy ezt a körülményt a munkavállaló javára kell értékelni, azaz etekintetben a munkáltatót terhelte bizonyítási kötelezettség az Mt. 180. § (5) bekezdés alapján. A felperes álláspontja szerint nincs valós kár, mert a súlyra átadott áruban hiány nincs.
- [22] A törvényszék az Mt. 180. § (1) bekezdését is megsértette, ugyanis az alperes a perben nem bizonyította, hogy az átvett dolgot a munkavállaló állandóan őrizetében tartotta, illetve kezelte. A felperes ugyanis a lerakásnál és a mérlegelésnél volt jelen, ahol hiányt nem jeleztek, a raktárba azonban már nem mehetett be, így az árut nem tartotta állandóan az őrizetében, ahhoz harmadik személy is hozzáférhetett. Az állandó őrizetben tartás akkor valósul meg, ha a munkavállalónak lehetősége van arra, hogy minden külső behatást kizárjon.
- [23] A jogerős ítélet az Mt. 180. § (2) bekezdésébe is ütközik. A munkavállaló ugyanis a megőrzési felelősség alól kimentheti magát, ha a hiányt a részéről elháríthatatlan ok idézte elő, vagyis ha az

olyan okból keletkezett, amelynek elhárítására az adott helyzetben tőle elvárhatóan gondos magatartás mellett sem volt lehetősége. Az elháríthatatlanság pedig azt jelenti, hogy az ok bekövetkezésének megakadályozása a technika adott szintje mellett nem lehetséges, vagy az adott esetben nem végbevihető. A felperes az általa átvett lefóliázott raklapszámú árut átadta a francia lerakóban, abban hiány nem volt a súlyméréssel is ellátott dokumentumok alapján.

- [24] A másodfokú bíróság az áru súlyban megadott egységét figyelmen kívül hagyta, és csak a darabszámban történő eltérést emelte ki, ezzel megsértette az Mt. 180. § (2) bekezdését és a Pp. 3. § (2) bekezdését is. Figyelmen kívül hagyta továbbá tanúk vallomását, miszerint függetlenül attól, hogy egy-egy palettán (raklap) mennyi áru van, raklapszám kell az árut számon tartani.
- [25] A H. Zrt. és az E. Kft. nyilatkozatai szerint mindkét m. felrakóhely az árut lefóliázott raklapon adta át súly megjelöléssel a felperes részére. Ebből ellentétes következtetést okszerűtlenül vont le a törvényszék a felperes személyes nyilatkozatából, mert az nem az áru hiányának elismerésére, hanem a hiányzó áru felbecsült mennyiségére vonatkozott. 40 karton libazsír egy raklapnyi mennyiségnél kevesebb áru, miután 50 karton libazsír volt egy raklapon, melyet az E. Kft. perbeli nyilatkozata és a R.F. Kft. megbízása is alátámaszt.
- [26] A felperesnek nem volt a R.F. Kft. megbízása birtokában, így annak tartalma sem lett volna a terhére értékelhető.
- [27] A másodfokú bíróság a Pp. 3. § (2) bekezdését, 206. § (1) és (3) bekezdését is megsértette, amikor az alperes és a R.F. Kft. megbízását a felperes által ismert megállapodásként értékelte. Az alperes nem bizonyította, hogy ezt a megbízását adta volna a felperesnek, továbbá azt sem, hogy 21 tonna áru tételes átadás-átvételére külön felhívta volna a felperes figyelmét.
- [28] Az alperes szabálytalan dupla C fuvarokmányok kiállítására utasította a felperest.
- [29] A C-ek alapján a felvett áru M-n összesen bruttó 21.506 kg, nettó 20.880 kg volt. A célállomás a tehergépjárműről súlyra vette át a fagyasztott libazsírt, és csak a zárt raktárban történt a lefóliázott raklapok szétbontása, ahová a felperest nem engedték be. A problémát a felperes telefonon jelezte G.K.-nak, a hazaérkezését követően pedig átadta a fuvarokmányokat, amelyek tartalmazták az átvételi dokumentációra írt problémát.
- [30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [32] A törvényszék a kár megfizetésére az Mt. 180. §-ban szabályozott megőrzési felelősség alapján kötelezte a felperest anélkül, hogy a perben rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható lenne a kárfelelősség feltételeinek fennállta. A felperes alappal

hivatkozott az Mt. 180. § (5) bekezdése megsértésére.

- [33] Az Mt. 180. § (1) bekezdésben foglalt megőrzési felelősség feltételei közül a perben nem bizonyított, hogy a felperes az árut végig az őrizetében tartotta. A törvényszék nem értékelte a felperes személyes előadását, miszerint a lerakodáskor a súlyban átvett áruban hiány nem volt, majd a nem vitatottan lefóliázott raklapokon lévő áru raktárban történő szétszedését követően jelzett a f. lerakóhely darabszámban jelentkező hiányt. A felperes állításával szemben az alperes nem bizonyította, hogy a raktárban a felperes jelen lehetett figyelemmel arra is, hogy a munkaköri leírás szerint a felrakodásnál és lerakodásnál kell a gépjárművezető munkakörű munkavállalónak jelen lennie.
- [34] A periratokból megállapíthatóan (szállítólevelek, C-ek, a H. Kft. csatolt igazolása és az E. Kft. nyilatkozata) alapján a F-ba kiszállított és lerakott áru nettó súlya megegyezett a M-n felrakodott áruk nettó súlyával. Egy raklapra 50 db kartont helyeztek el úgy, hogy azt átlátszó fóliával körbetekerték. Az E. Kft. nyilatkozata szerint a kartonokat nem lehetett úgy raklapozni, hogy a paletta közepe üres legyen, mert ez esetben összeborult volna. Ennek ellenére a f. raktárban kartonhiányt jeleztek úgy, hogy a nettó súlyban nem volt hiány, így az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa, a kartonhiány miatt kifizetett összegben jelentkező kár ténylegesen a felperesnek felrótt kartonhiányból keletkezett.
- [35] A törvényszék elmulasztotta a tanúk vallomásának értékelését, miszerint raklapok szerint számolják az árut, mert a lefóliázott áruk szétszedését megszámlálás céljából nem engedik meg (jegyzőkönyvben foglalt vallomásai). Azt, hogy a perbeli esetben nem így történt, és darabszám szerint kellett volna a felperesnek az átvételt és az átadást igazolni, nem bizonyítja a keresetlevél mellékleteként csatolt R.F. Kft. által adott megbízás, mivel a perbeli adatok nem támasztják alá, hogy e megbízás tartalmát a felperes ismerte, és hogy a tanúk vallomásával ellentétes gyakorlat szerinti darabszám alapján történő átvételre utasították. A felperes alappal sérelmezte a kartonokkal kapcsolatos személyes perbeli előadása törvényszék általi értelmezését is.
- [36] Mindezekre tekintettel nem foglalható jogszerűen állás arról sem, hogy a felperes a munkaköri kötelezettségét vétkesen megszegte volna a fel- és lerakodáskor, valamint a problémák jelzésével összefüggésben.
- [37] Minderre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a viszontkeresetre vonatkozó részében hatályon kívül helyezte az elsőfokú ítéletre is kiterjedően a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.
- [38] A megismételt eljárásban az Mt. 180. § (5) bekezdésben foglalt bizonyítási teherre tekintettel a Pp. 3. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően kell a bizonyítandó tényekről a feleket tájékoztatni: az alperes által megjelölt kárfelelősségi alakzat

feltételeinek fennállta bizonyítása esetén lehet bizonyítást lefolytatni a felperes által hivatkozott kimentési ok megalapozottságára.

Záró rész

- [39] A Kúria a hatályon kívül helyezett rendelkezések vonatkozásában a felülvizsgálati eljárás illetékét és a felek költségét a Pp. 275. § (5) bekezdés alapján megállapította azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság fog dönten.
- [40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2018. május 30.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró**